

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2021

ΘΕΜΑ 1^ο

A1.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός θεωρείται, σύμφωνα με μαρτυρίες μαθητών, αναγκαίος από τα γυμνασιακά χρόνια, καθώς η ηχηρή απουσία του στρέφει τους νέους αποκλειστικά σε προβεβλημένα επαγγέλματα. Αυτή η στάση συνεπάγεται υπερπληρότητα σε τέτοιου είδους επαγγέλματα και άνοδο των ποσοστών ανεργίας. Μάλιστα, οι νέοι, φυλακισμένοι σε μια χώρα περιορισμένων επιλογών, δεν καταφέρνουν να υλοποιήσουν τις προσδοκίες τους. Η οικονομική δυσπραγία επιτείνει το πρόβλημα και τους ωθεί είτε σε ετεροαπασχόληση είτε σε εργασία σε χώρες του εξωτερικού. **(λέξεις 74)**

ΘΕΜΑ 2^ο

B1.

α. Σωστό

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Λάθος

B2.

α. Τίτλος κυριολεκτικός: **Νέοι και επαγγελματικές επιλογές**

Τίτλος μεταφορικός: **Επαγγελματικά όνειρα σε... αδιέξοδο!**

β. Η χρήση στατιστικών στοιχείων στο Κείμενο 1 στόχο έχει να:

- πείσει λογικά τον αναγνώστη (γίνεται χρήση της επίκλησης στη λογική), καθώς αυτά αποτελούν τεκμήρια, αποδεικτικά στοιχεία
- προσδώσει κύρος στα λεγόμενά του, καθώς αυτά επιβεβαιώνονται μέσω των στατιστικών στοιχείων
- καταστήσει το κείμενο πιο εύληπτο, πιο κατανοητό στον αναγνώστη
- καθιστά το ύφος πιο επιστημονικό, πιο σοβαρό και επίσημο
- επικυρώσει την αλήθεια των θέσεων του συντάκτη

Γενικά, στόχο έχουν να παρουσιάσουν διεξοδικά τις απόψεις της οικονομικής, της πολιτικής ηγεσίας, των επιστημονικών κύκλων καθώς και των ακτιβιστών σχετικά με το μέλλον της ανθρωπότητας και κατά πόσο αυτό προβλέπεται ευοίωνο ή δυσοίωνο.

Η εκτεταμένη χρήση μαρτυριών στο Κείμενο 2 στόχο έχει να:

- προσδώσει στο ύφος ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα
- κάνει τον λόγο πιο απλό, λιτό, καθημερινό και με στοιχεία προφορικότητας
- στήσει γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ πομπού και δέκτη και να θεμελιώσει σχέσεις οικειότητας
- κεντρίσει το ενδιαφέρον του δέκτη, καθώς παρουσιάζονται προσωπικές θέσεις-απόψεις των νέων σε μορφή εξομολόγησης – βιωματικός χαρακτήρας
- πείσει λογικά για την αλήθεια των λεγομένων (αποτελούν και οι μαρτυρίες τεκμήρια, αποδεικτικά στοιχεία)

Γενικά, στόχο έχουν την ανάδειξη της σημασίας του επαγγελματικού προσανατολισμού ως απάντησης στο εργασιακό αδιέξοδο των νέων.

B3.

Πρόθεση της συντάκτριας στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 είναι να ευαισθητοποιήσει τους / τις αναγνώστες / αναγνώστριες.

Τρεις γλωσσικές επιλογές με τις οποίες επιτυγχάνει τον στόχο της είναι:

- Η χρήση του α΄ πληθυντικού προσώπου: «να φανταστούμε», «σωρέουμε», «επιμένουμε», «νιώθουμε». Με τη χρήση της συγκεκριμένης γλωσσικής επιλογής η συντάκτρια δηλώνει τη συμμετοχή της στο σύνολο των αναγνωστών /αναγνωστριών και προσπαθεί να δημιουργήσει γέφυρες επικοινωνίας μεταξύ τους. Με το α΄ πληθυντικό πρόσωπο η συντάκτρια

φανερώνει την καθολική αποδοχή της αισιοδοξίας για το καλύτερο μέλλον που διαφαίνεται και τη συνυπευθυνότητα για τη διαμόρφωση του νέου κόσμου. Παράλληλα, προσδίδει στο ύφος αμεσότητα, ζωντάνια και παραστατικότητα.

- Ρητορικό ερώτημα: «Άλλωστε, τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;». Η συντάκτρια χρησιμοποιεί ρητορικό ερώτημα στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 προκειμένου να προβληματίσει και να ευαισθητοποιήσει τους / τις αναγνώστες / αναγνώστριες αναφορικά με τις δράσεις που θα πρέπει να αναλάβουν για τη διαμόρφωση του νέου κόσμου. Έτσι, προσελκύει την προσοχή τους, τους θέτει στη διαδικασία περισυλλογής για τις ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν και καθιστά το ύφος άμεσο, ζωντανό και παραστατικό.
- Χρήση μεταφοράς: «τον αέρα της απαντοχής να καίει τα χείλη μας». Η συντάκτρια αξιοποιεί το σχήμα λόγου της μεταφοράς προκειμένου να αισθητοποιήσει την ανάγκη και τη λαχτάρα που πρέπει να μας διακατέχει όλους για την αλλαγή και την ευημερία. Έτσι, διεγείρει συναισθηματικά τους αναγνώστες και προσδίδει στο απόσπασμα αμεσότητα, ζωντάνια και παραστατικότητα.

ΘΕΜΑ 3^ο

Γ1.

Στο ποίημα παρουσιάζεται το ενδιαφέρον και η ανησυχία που νιώθουν τα παιδιά που κατοικούν στον Σείριο, όταν μαθαίνουν για την κατάσταση που επικρατεί στη Γη. Ειδικότερα, το ποιητικό υποκείμενο μέσα από συνεχόμενες μεταφορές («ποτέ δεν βάλαν έγνοια στην καρδιά», «δεν είδανε πολέμους και θανάτους») και μέσω μιας οπτικής εικόνας («πάνω απ' τη γαλάζια ... τα γιορτινά τους») περιγράφει τη ζωή αυτών των παιδιών ως ειδυλλιακή. Ωστόσο, αυτά τα αισθήματα της χαράς και ανεμελιάς διακόπτονται, όταν αντιλαμβάνονται την ύπαρξη της γης, γεγονός που αποδίδεται μέσω της προσωποποίησης «έν' άστρο παιδεύει το μυαλό τους». Έτσι, απευθύνονται στον δάσκαλό τους, ο οποίος τους πληροφορεί ότι η γη αποτελεί «του σύμπαντος αρρώστια». Το ποίημα ολοκληρώνεται με παρόμοιο τρόπο με αυτόν που άρχισε (σχήμα κύκλου), αλλά με την προφανή αντίφαση («ποτέ δεν βάλαν έγνοια στην καρδιά» - «βάλαν μια έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά»), που δείχνει τα αισθήματα συμπόνιας που γεννήθηκαν στις ψυχές αυτών των παιδιών, όταν πληροφορήθηκαν όσα βιώνουν οι άνθρωποι στη γη.

Η ζωή των παιδιών στον Σείριο προβάλλεται ιδανική, χωρίς προβλήματα και έγνοιες. Κάθε παιδί που κατοικεί εκεί θα έπρεπε να νιώθει ικανοποιημένο. Ωστόσο, δεν θα επέλεγα να ζήσω στον Σείριο ούτε θα ένιωθα ικανοποίηση με αυτήν την

ιδεώδη καθημερινότητα, γιατί κάτι τέτοιο θα ήταν ίσως εγωιστικό. Θα προτιμούσα να βρίσκομαι στη γη και να βιώνω όλες τις δυσκολίες και τα προβλήματα των ανθρώπων, για την αντιμετώπιση των οποίων θα επιθυμούσα να αγωνιστώ. Τα αισθήματα ανθρωπισμού και η ενσυναίσθηση θα έπρεπε να οδηγούν τον καθένα να προβληματίζεται για όσα συμβαίνουν στους υπόλοιπους και να επιθυμεί την επίλυση των προβλημάτων σε όλο τον κόσμο. Γι' αυτόν τον λόγο, προσδοκία μου θα ήταν να υψώσω στεντόρεια τη φωνή μου απέναντι σε κάθε αδικία, πόλεμο, μίσος και θάνατο και να παλέψω για την ειρήνη, την αγάπη, την παγκόσμια αλληλεγγύη.

ΘΕΜΑ 4^ο

Δ1.

Τίτλος: Νέοι για ένα καλύτερο αύριο!

Πρόλογος

Η σύγχρονη πραγματικότητα ενέχει, μεταξύ άλλων, έντονα ως χαρακτηριστικά τη ρευστότητα και την αστάθεια. Μέσα σε ένα κλίμα διαρκούς μεταβολής και επαναπροσδιορισμού αξιών και στόχων, εμείς ως νέοι καλούμαστε να ιχνηλατήσουμε το δρόμο μας στη ζωή. Τα κείμενα που αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα αποτελούν τροφή για σκέψη, τόσο για τα εφόδια που πρέπει να έχουμε όσο και για τις ενδεχόμενες δράσεις εκ μέρους μας που θα ήταν επωφελείς για την ανθρωπότητα.

Κύριο Μέρος

Α' ζητούμενο

- Ανθρωποκεντρικός προσανατολισμός της παιδείας ώστε να διαμορφώνει πολύπλευρες προσωπικότητες, νέους ανθρώπους με ουμανιστικές αξίες κι ιδανικά.
- Καλλιέργεια διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, πνεύμα διαλλακτικότητας και μετριοπάθειας. Με την άρση των στερεοτύπων οι νέοι θα είναι σε θέση να συνυπάρξουν αρμονικά σε έναν κόσμο ειρήνης, συνεργασίας κι αλληλεγγύης.
- Ενδιαφέρον για τα κοινά, υπεύθυνη πολιτική δράση. Έτσι το άτομο μπορεί να αποτελέσει ρυθμιστή των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων.
- Ανάπτυξη των δημοκρατικών αντανεκλαστικών ώστε ο νέος να είναι σε θέση να εκτιμήσει, να σεβαστεί και να προστατεύσει την αξία της ισότητας, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης.
- Ψηφιακές δεξιότητες και συνεχές ενδιαφέρον για τον ψηφιακό εγγραμματισμό. Έτσι το άτομο θα αναπτύξει και κριτικές αντιστάσεις ως

αντίβαρο στους μηχανισμούς χειραγώγησης και παραπληροφόρησης του διαδικτύου.

- Δημιουργική ευέλικτη σκέψη, αυτογνωσία, προσαρμοστικότητα, ψυχική ανθεκτικότητα κι ενσυναίσθηση ώστε ο νέος να ανταποκρίνεται πνευματικά και συναισθηματικά στις προκλήσεις της νέας εποχής.

Β' ζητούμενο

- Συμμετοχή σε ανθρωπιστικές οργανώσεις που αποσκοπούν σε ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σχετικά με κοινωνικοπολιτικά προβλήματα, διαδραματίζοντας ενεργό ρόλο σχετικά με την κοινοποίηση τους στο ευρύ κοινό.
- Ατομική ενεργοποίηση μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχουν. Κινητοποίηση των προσωπικών αντανάκλαστικών για την περιφρούρηση του δικαιώματος της αυτοέκφρασης, της ελευθερίας της ισότητας, στηλιτεύοντας περιστατικά ρητορικής μίσους και ακραίων απόψεων.
- Συμμετοχή σε εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και προγράμματα (Βουλή των Εφήβων, Ευρωκοινοβούλιο των νέων, Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, προγράμματα ανταλλαγής μαθητών όπως Erasmus και Comenius) ώστε να ενισχυθεί το πνεύμα αλληλεγγύης, σύμπνοιας και συνεργατικότητας σε ένα κοινό διαπολιτισμικό πλαίσιο.
- Εθελοντικές πρωτοβουλίες με προσανατολισμό στα σύγχρονα επίκαιρα ζητήματα (οικολογικό πρόβλημα, περιθωριοποίηση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, παιδική εργασία, παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διακύβευση ειρήνης, ενίσχυση της δημοκρατίας, καταπολέμηση του ρατσισμού).
- Δημιουργία ομάδων πίεσης απέναντι στις κυβερνήσεις και στους φορείς εξουσίας, ως αντίδοτο στην απάθεια και στον εφησυχασμό.
- Στήριξη ομάδων – κέντρων νεότητας, όπου θα βρουν διέξοδο, ταλέντα και κλίσεις της νέας γενιάς που αφορούν την καλλιτεχνική και αισθητική τους παιδεία και θα επιτρέψουν έτσι τη δόμηση αυτόνομων προσωπικοτήτων με δυνατότητα αντίστασης στα προβαλλόμενα πρότυπα μαζοποίησης και ισοπεδωτικής ομοιομορφίας.

Επίλογος

Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι οι προκλήσεις έχουν πολλαπλασιαστεί και ότι οι εμείς οι σύγχρονοι νέοι είμαστε αντιμέτωποι με έναν ιδιαίτερα περίπλοκο κόσμο. Αυτό,

δε συνεπάγεται βέβαια μια εκ των προτέρων αδιέξοδη κατάσταση. Αντιθέτως, επιβεβαιώνει πως τώρα περισσότερο από ποτέ οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε τις δυνάμεις του ανθρώπου και να τις επιστρατεύσουμε για την ατομική αλλά και τη συλλογική ευημερία.

Υπογραφή Αρθρογράφου

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΒΑΚΑΛΗ